

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
De heer J. Remkes
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onderwerp

Spontaan advies over de artikelen V 1 en W 2
van de Kieswet

Geachte heer Remkes,

Graag brengt de Kiesraad u advies uit over het volgende.

Wijziging artikel V 1 van de Kieswet

Recentelijk is artikel V 1, eerste lid, van de Kieswet gewijzigd. Onder meer is bepaald dat bij Tweede- en Eerste-Kamerleden de uitreiking van de benoemingsbrieven plaatsvindt door overhandiging van deze brieven aan de voorzitter van de Tweede onderscheidenlijk de Eerste Kamer¹. Hiermee werd de Kieswet in overeenstemming gebracht met een reeds enkele jaren door de Kiesraad en de beide Kamers gevolgde procedure. De Kiesraad meent dat het gewenst is artikel V 1, eerste lid, van de Kieswet opnieuw aan te passen.

Gedagtekend ontvangstbewijs bij persoonlijke uitreiking benoemingsbrief

In de eerste plaats is naar het oordeel van de Kiesraad bij de recente wijziging van het eerste lid van artikel V 1 ten onrechte komen te vervallen dat de persoonlijke uitreiking van de benoemingsbrieven aan de benoemden plaatsvindt "tegen gedagtekend ontvangstbewijs". Aangezien het hier om het lidmaatschap van vertegenwoordigende organen gaat, is het naar het oordeel van de Kiesraad van groot belang dat achteraf aangetoond kan worden dat een benoemde ook daadwerkelijk van zijn benoeming in kennis is gesteld. De Kiesraad adviseert dan ook om in de tweede volzin van artikel V 1, eerste lid, de zinsnede "tegen gedagtekend ontvangstbewijs" te laten terugkeren.

Benoemingsbrief ook per aangetekende brief verzenden

---

¹ Wet van 20 december 2001 tot wijziging van de Kieswet, houdende verlenging van de duur van de stemming van zeven uur dertig 's ochtends tot negen uur 's avonds alsmede regeling van diverse andere onderwerpen (Stb. 2001, 705).

Datum

16 mei 2003

Ons kenmerk

KR2003/U62760

Onderdeel

CZW/Kiesraad

Inlichtingen

Mw. mr. drs. E.B. Pronk

T 070 - 426 7691

F 070 - 426 7634

Uw kenmerk**Blad**

1 van 4

Aantal bijlagen

0

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 200

2511 EZ Den Haag

Postadres

Postbus 20011

2500 EA Den Haag

Internetadres

www.minbzk.nl

Datum
16 mei 2003

Ons kenmerk
KR2003/U62760

Onderdeel
CZW/Kiesraad

Blad
2 van 4

Voorts dient het naar het oordeel van de Kiesraad mogelijk te blijven dat de benoemingsbrieven per aangetekende post verzonden worden aan de nieuwbenoemde leden. Op grond van de onlangs gewijzigde regeling is verzending per post niet meer mogelijk. Argumenten om verzending per post mogelijk te maken zijn onder meer:

- Artikel V 1, eerste lid, van de Kieswet geldt ook voor staten- en raadsleden. Ook voor hen geldt dus dat de benoemingsbrieven in persoon worden uitgereikt en dat dit bovendien uiterlijk de dag na de vaststelling van de uitslag onderscheidenlijk de benoemdverklaring dient plaats te vinden. Mede omdat het staten- en raadslidmaatschap over het algemeen voor betrokkenen geen hoofdfunctie betreft, moet naar het oordeel van de Kiesraad de mogelijkheid open blijven dat de in kennisstelling van de benoeming per aangetekende brief plaatsvindt.

- Met name voor tussentijdse vacaturevervulling acht de Kiesraad de mogelijkheid van verzending per post van belang. Bij een benoeming na verkiezingen is het door de verkorting van de termijn tussen stemming en eerste samenkomst van het vertegenwoordigend orgaan tot acht dagen van belang dat de gekozen leden zo spoedig mogelijk de benoeming aannemen. Wordt de benoemingsbrief persoonlijk uitgereikt, dan kan de aanvaarding van de benoeming terstond plaatsvinden. Bij tussentijdse vacatures speelt het tijdselement minder sterk. Bovendien kunnen deze zodanig onverwacht optreden, dat de volgende kandidaat op de lijst hiermee geen rekening heeft kunnen houden en bijvoorbeeld in verband met vakantie buitenslands verblijft.

- Het is, ook na de vaststelling van de uitslag, altijd goed mogelijk dat een benoemde onverhoopt niet in staat is de benoemingsbrief persoonlijk op te halen. Dit geldt ook voor Tweede- en Eerste-Kamerleden. Kandidaten kunnen echter in principe niet een ander persoon machtigen om de benoemingsbrief in ontvangst te nemen. In ontvangst neming door een ander persoon is uitsluitend mogelijk indien het betreft een gemachtigde in de zin van artikel H 10 of H 10a van de Kieswet. De in deze artikelen bedoelde gemachtigde dient bij de instemmingsverklaring voor de kandidaatstelling te zijn aangewezen. Bovendien kan slechts in bepaalde gevallen een gemachtigde worden aangewezen, namelijk als kandidaten buiten Nederland wonen of bij gebruikmaking van een zogenaamde moederlijst. Bij de laatste Tweede-Kamer- en statenverkiezingen is niet van een zodanige lijst gebruik gemaakt.

Verwacht mag overigens worden dat in de praktijk na verkiezingen de persoonlijke uitreiking ook als hoofdregel gehanteerd zal worden en dat benoemden niet zullen afwachten totdat de aangetekende brief in de bus valt. Benoemden zullen het van belang achten om ook daadwerkelijk bij de eerste samenkomst van het vertegenwoordigend orgaan aanwezig te zijn en alsdan beëdigd te worden.

Benoemingsbrieven van Tweede- en Eerste-Kamerleden

Datum
16 mei 2003

Ons kenmerk
KR2003/U62760

Onderdeel
CZW/Kiesraad

Blad
3 van 4

Een laatste opmerking met betrekking tot artikel V 1 van de Kieswet is de volgende. Alhoewel dit in artikel V 1, eerste lid, van de Kieswet niet expliciet is bepaald, meent de Kiesraad dat uit de huidige formulering van dit artikellid logischerwijs volgt dat de voorzitter van de Tweede of Eerste Kamer de benoemingsbrieven die hem door de Kiesraad zijn overhandigd binnen de gestelde tweedagen-termijn overhandigt aan de benoemden. De Kiesraad adviseert u echter om misverstanden te voorkomen in artikel V 1, eerste lid, uitdrukkelijk te bepalen dat de voorzitter van de Tweede of Eerste Kamer de benoemingsbrieven binnen de gestelde termijn uitreikt of per post verzendt.

Gelet op het voorgaande adviseert de Kiesraad u artikel V 1, eerste lid, van de Kieswet als volgt te formuleren:

De voorzitter van het centraal stembureau geeft de benoemde schriftelijk kennis van zijn benoeming. De brief, houdende deze kennisgeving, wordt uiterlijk de dag na de vaststelling van de uitslag van de verkiezing of na de benoemdverklaring tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt of aangetekend verzonden. Aan benoemde leden van de Tweede Kamer respectievelijk de Eerste Kamer wordt de brief binnen deze termijn tegen gedagtekend ontvangstbewijs uitgereikt of verzonden door de voorzitter van de Tweede Kamer respectievelijk de Eerste Kamer der Staten-Generaal. De voorzitter van het centraal stembureau overhandigt de brief hiertoe onverwijld na de vaststelling van de uitslag of de benoemdverklaring aan de voorzitter van de Tweede Kamer respectievelijk de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Wijziging artikel W 2 van de Kieswet

Artikel W 2 van de Kieswet bepaalt limitatief welke kandidaten buiten rekening gelaten dienen te worden bij een tussentijdse vacaturevervulling. De Kiesraad acht het gewenst in dit artikel een voorziening te treffen voor de situatie dat er ten aanzien van één lijst op hetzelfde moment of bijna hetzelfde moment twee of meer vacatures ontstaan, bijvoorbeeld doordat enkele Kamerleden van één lijst tegelijk toetreden tot het kabinet of enkele staten- of raadsleden van dezelfde lijst tegelijkertijd gedeputeerde of wethouder worden. De Kiesraad licht dit als volgt toe.

Indien het lidmaatschap van enkele leden van dezelfde lijst (bijna) tegelijkertijd eindigt en in de opgevallen plaatsen moet worden voorzien, zullen deze leden ter voorkoming dat zij niet in een plaats die tegelijkertijd openvalt worden benoemd, een verklaring moeten afleggen dat zij niet voor benoeming in aanmerking wensen te komen. Na de formatie van het kabinet-Balkenende moesten derhalve ook alle Kamerleden van CDA en VVD die toetraden tot het nieuwe kabinet een schriftelijke verklaring afleggen dat zij niet voor benoeming in aanmerking wensten te komen. Hadden zij deze verklaring niet afgelegd, dan

KIESRAAD

Datum
16 mei 2003

Ons kenmerk
KR2003/U62760

Onderdeel
CZW/Kiesraad

Blad
4 van 4

had de voorzitter van het centraal stembureau betrokkenen in elkaars vacature moeten benoemen. Artikel W 2 voorziet namelijk niet in een grond om deze kandidaten buiten beschouwing te laten.

De Kiesraad meent dat ervan uit gegaan mag worden dat een lid dat vrijwillig zijn lidmaatschap beëindigt, niet terstond weer benoemd wenst te worden in een vacature die tegelijkertijd of bijna tegelijkertijd ontstaat. Ook indien het lidmaatschap onvrijwillig eindigt, is het ongewenst dat betrokkene terstond weer in een andere vacature die tegelijkertijd ontstaat wordt benoemd. Naar het oordeel van de Kiesraad dient dan ook in artikel W 2 voor deze situatie een grond te worden opgenomen.

Gelet op het voorgaande adviseert de Kiesraad u artikel W 2, eerste lid, van de Kieswet uit te breiden met de volgende grond:

Bij de toepassing van artikel W 1 wordt buiten rekening gelaten de kandidaat: f. die lid was van het vertegenwoordigend orgaan, terwijl ook ten aanzien van deze kandidaat ter kennis van de voorzitter van het centraal stembureau is gekomen dat in zijn opengevallen plaats moet worden voorzien;²

Toelichting

Met dit onderdeel wordt bereikt dat de voorzitter van het centraal stembureau bij de benoeming in tussentijdse vacatures buiten beschouwing laat de kandidaten ten aanzien waarvan de voorzitter op het moment dat hij in de vacature voorziet, eveneens bericht heeft ontvangen dat het lidmaatschap is beëindigd. Aan de bevoegdheid van de voorzitter om zelf te bepalen op welk tijdstip hij binnen de veertiendagetermijn als bedoeld in artikel W 1 van de Kieswet in de vacature voorziet, wordt niet getornd. Heeft hij echter op het moment van benoeming bericht van een andere kandidaat of meer andere kandidaten in handen, dan zal deze andere kandidaat of zullen deze andere kandidaten bij de benoeming buiten beschouwing gelaten moeten worden.

Hoogachtend,

F.J.W.M. van Dooren,
voorzitter

E.B. Pronk,
secretaris

² De toevoeging van een nieuw onderdeel f dient er uiteraard toe te leiden dat het huidige onderdeel f wordt vernummerd tot onderdeel g.